

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia października 2010 r.

**Pan
Kazimierz Fudala
Wójt Gminy Rzepiennik Strzyżewski
33-163 Rzepiennik Strzyżewski nr 400**

K/10/002
LKR-4111-01-06/2010

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Rzepiennik Strzyżewski, kontrolę wykonywania zadań z zakresu utrzymania czystości i porządku.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 27 września 2010 r. i omówione w dniu 29 września 2010 r. podczas narady pokontrolnej, Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie zadań z zakresu zagospodarowania komunalnych odpadów stałych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie prowadzonych ewidencji, opracowania i aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami. Negatywna ocena dotyczy braku systemu zagospodarowania nieczystości ciekłych pochodzących z gospodarstw domowych. Uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi i oceny częściowe.

1. NIK pozytywnie ocenia działania Gminy zmierzające do objęcia mieszkańców zorganizowanym systemem zbierania odpadów stałych i płynnych. W dniu 22 lutego 2007 r. Rada Gminy podjęła uchwałę w sprawie zasad utrzymania czystości i porządku w Gminie, a 31 lipca 2008 r. Wójt Gminy wydał dla MPGK sp. z o.o. i KOMBUD sp. z o.o. stosowne decyzje zezwalające na odbiór oraz transport odpadów stałych i ciekłych.

Ilość umów, jakie podpisały te firmy z mieszkańcami Gminy systematycznie rosła od 250 w 2007 r. do 1072 w 2010 r. Wg stanu na 30 czerwca 2010 r. 67% ogółu nieruchomości na terenie Gminy objęta została takimi umowami. NIK w swych ocenach wprowadzie uwzględnia przyczyny braku zawarcia umów przez pozostałych właścicieli nieruchomości, jednak zwraca uwagę na pilną potrzebę wyegzekwowania od wszystkich właścicieli nieruchomości wypełniania obowiązków określonych w rozdziale 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2008 r. Nr 5, poz. 236 ze zm.).

W kontrolowanym okresie Gmina wykazywała aktywność w zakresie selektywnej zbiórki odpadów. W latach 2005 - 2008 przeprowadzono powszechną zbiórkę zużytego sprzętu elektronicznego oraz odpadów wielkogabarytowych. W efekcie w 2008 r. zebrano 6,76 ton odpadów. W miejscach publicznych, takich jak szkoły, urzędy wystawiono specjalne pojemniki na odpady niebezpieczne, tj. baterie i akumulatory. Firma KOMBUD sp. z o.o. dostarczając dla mieszkańców Gminy odrębne worki na szkło, plastik i metal zapewniła możliwość selektywnej zbiórki odpadów. Specyfika Gminy rolnej powoduje, że w większości odpady biodegradowalne gromadzone były w przydomowych kompostowniach i wykorzystywane do produkcji rolnej.

2. Izba negatywnie ocenia brak spójnego systemu zagospodarowania ścieków komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych. Na lata 2011 – 2015 planowana jest budowa kanalizacji dla dwóch sołectw. Planowane tempo zagospodarowania ciekłych nieczystości, przy całkowitym braku kontroli częstotliwości opróżniania szamb, braku na terenie Gminy zlewni nieczystości, a także znikomej liczby oczyszczalni przydomowych nie zapewnia w perspektywie lat 2010 – 2011 właściwej realizacji postanowień ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie w zakresie zagospodarowania ścieków komunalnych.
3. NIK negatywnie ocenia brak ewidencji bezodpływowych zbiorników odpadów ciekłych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Pomimo nie prowadzenia odpowiednich ewidencji, pracownicy Gminy dysponowali odpowiednimi danymi potrzebnymi do sporządzenia sprawozdania SG-01. Liczba zbiorników bezodpływowych wykazywana była w ewidencji prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Tarnowie (1310 szt.), natomiast liczba przydomowych oczyszczalni była bardzo mała (5 szt.). Izba zwraca uwagę, iż celem prowadzenia takiej ewidencji – zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach – jest kontrola częstotliwości opróżniania

zbiorników bezodpływowych. Kontrole takie jednak nie były prowadzone z powodu nie wyznaczenia odpowiedniego pracownika Urzędu Gminy.

Gmina na bieżąco prowadziła ewidencję zawartych umów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

4. Izba negatywnie ocenia opracowywanie i brak aktualizacji planu gospodarki odpadami oraz sporządzanie sprawozdań z tego zakresu. Uchwałą Rady Gminy Nr XXIX/169/05 z 8 grudnia 2005 r. przyjęto Plan Ochrony Środowiska oraz Plan Gospodarki Odpadami (PGO) dla Gminy Rzepiennik Strzyżewski. Przyjęty plan zawierał rozbudowaną koncepcję gospodarki odpadami, jednak zamieszczone w nim dane dotyczące planowanych ilości poszczególnych strumieni odpadów oraz planowanego recyklingu odpadów ulegających biodegradacji były niespójne. Ponadto Gmina nie dopełniła obowiązku aktualizacji PGO. Od momentu przyjęcia planu, tj. od 8 grudnia 2005 r. omawiany plan nie był dostosowywany do realnej sytuacji w Gminie. Zaniechano również obowiązku opracowania sprawozdania z realizacji PGO za lata 2005-2006, a w sprawozdaniu za lata 2007-2008 nie umieszczono informacji m.in. na temat ograniczenia składowania odpadów biodegradowalnych oraz prowadzenia zbiórki odpadów niebezpiecznych i opakowaniowych. W sprawozdaniu podano również niespójne dane w porównaniu z PGO w zakresie ilości poszczególnych strumieni odpadów. W dniu 23 kwietnia 2009 r. Rada Gminy przyjęła omawiane sprawozdanie.
5. Krytyczne uwagi NIK budzi także planowanie i wykorzystanie środków w rozdziale „Gospodarka odpadami”. Począwszy od 2007 r. Gmina tylko w części wykorzystywała niewielkie środki zaplanowane na ten cel. W latach 2007-2008 na gospodarkę odpadami wydano odpowiednio 4,3 tys. zł (co stanowiło 30% planu) i 469 zł (co stanowiło 1,5% planu). Wydatkowane środki przeznaczone były na zakup worków i wywóz śmieci oraz sporządzenie dokumentacji. W 2009 r. nie dokonano żadnego wydatku na omawiany cel, pomimo zaplanowania kwoty 13,6 tys. zł.

NIK zwraca uwagę, że Gmina nie bierze udziału w budowie, utrzymaniu oraz eksploatacji własnych (lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorstwami) instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Wprawdzie ze złożonych wyjaśnień wynika, że tego rodzaju projekty przekraczałyby możliwości finansowe Gminy, to jednak Izba zwraca uwagę, na zakres obowiązków i zadań własnych Gminy, wynikający z art. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Podejmowanie wobec posiadaczy nieruchomości wszelkich działań aktywizujących i kontrolnych w celu wyegzekwowania wykonywania obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
2. Prowadzenie ewidencji, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
3. Aktualizację Planu Gospodarki Odpadami i urealnianie planowanych kwot wydatków w rozdziale „Gospodarka odpadami” w celu zapewnienia wykonania zadań z zakresu utrzymania czystości i porządku oraz gospodarki odpadami.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia pisemnych umotywowanych zastrzeżeń do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie w sprawie zawartych w niniejszym wystąpieniu ocen, uwag i wniosków – w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie – na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK – oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i realizacji wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 62 ust. 1 ustawy o NIK.